

คู่มือ

การจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศร.)

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียน นักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งกายใจ และสติปัญญาพร้อมรองรับการพัฒนาของช่วงวัย โดยช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) การอ่านออกเขียนได้ รวมถึง การพัฒนาทางอารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และการดูแลปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการดูแลความประพฤตินักเรียน นักศึกษา จึงกำหนดจัดโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการขึ้น เพื่อมี ครูอาสาสมัครจิตอาสาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ช่วยงานด้านการศึกษาและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรม ที่หลากหลาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ผู้จัดกิจกรรมภายใต้โครงการฯ สามารถดำเนินการ จัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัคร กระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกรอบแนวทาง กระบวนการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) และสามารถนำไปจัดกิจกรรมโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนซึ่งเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ ต่อไป

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัคร กระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปจัดและดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ค
ส่วนที่ ๑	โครงการอาสาสมัคร กระทรวงศึกษาธิการ
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๒
เป้าหมาย	๒
เชิงปริมาณ	
เชิงคุณภาพ	๒
วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ	๒
งบประมาณ	๓
ผู้รับผิดชอบโครงการ	๓
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓
คำจำกัดความ	๓
ส่วนที่ ๒	แนวทางการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามโครงการ	๔
สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	๔
สำนักงานศึกษาธิการภาค	๔
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	๔
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๕
การกำกับ ติดตามและการประเมินผล	๕
การติดตามประเมินผลโครงการ	๕
เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล	๕
การสรุปและรายงานผลการดำเนินงานโครงการ	๕
ปฏิทินการดำเนินงาน	๖
ส่วนที่ ๓	อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)
กำหนดการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาท อส.ศธ.	๗
บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)	๗
ส่วนที่ ๔	กิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน
กำหนดการจัดกิจกรรมโครงการ	๙
กิจกรรมการเรียนรู้หมวดกิจกรรม	๑๐
กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และกิจกรรมนันทนาการ	๑๑

สารบัญ (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้หมวดวิชาการ	หน้า
วิชาทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนอย่างมีประสิทธิภาพ	๑๓
วิชาทักษะชีวิตและการสร้างภูมิคุ้มกัน	๒๔
บรรณานุกรม	๓๓
ภาคผนวก	๓๔
ภาคผนวก ก	๓๓
แบบบันทึกผลการประเมินทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียนฯ	๓๖
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ฯ	๓๘
แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ อส.ศธ.	๔๐
แบบติดตามการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจฯ	๔๑
แบบติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน	๔๒
แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ (ศธจ.)	๔๓
แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ (ศธภ.)	๔๔
ภาคผนวก ข	๔๖
ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับสมัครฯ	๔๘
ใบสมัคร	๔๙
เกียรติบัตร อส.ศธ.	๕๐
แบบบัตรประจำตัวอาสาสมัครฯ	๕๑
เกียรติบัตรผู้เข้าร่วมกิจกรรม	๕๒
ภาคผนวก ค	๕๓
รายชื่อคณะผู้จัดทำคู่มือ	๕๔

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการ

๕

ส่วนที่ ๑

โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) ส่งผลกว้างในหลายมิติทั่วโลก รวมทั้งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะโอกาสในการเรียนรู้ของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนทั้งทางด้านพฤติกรรมอารมณ์ สังคม สติปัญญา ผู้เรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) เป็นอย่างมาก เนื่องจากหลายครอบครัวต้องเผชิญกับปัญหาในการปรับตัวต่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ทั้งด้านอุปกรณ์ สถานที่ และความพร้อมด้านจิตใจของเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง จึงทำให้คุณภาพการศึกษาลดลง นอกจากส่งผลกระทบต่อเรียนและการพัฒนาทักษะแล้วยังต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบเพื่อออกมาช่วยแบ่งภาระครอบครัวอีกด้วย และจากความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนและสภาพแวดล้อมที่ไม่อำนวยต่อการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ โดยเน้นการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งสอดคล้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑) กำหนดให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑๑ การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (๓) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๗) การปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย รวมถึงได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการที่ ๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมจัดเรียนการสอนพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติ รวมถึงบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างหลักคิดและทัศนคติที่ถูกต้องด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ เพื่อเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้มีความพร้อมทั้งกายใจ และสติปัญญาพร้อมรองรับการพัฒนาของช่วงวัย โดยช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) การอ่านออกเขียนได้ รวมถึงการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และการดูแลปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงได้กำหนดจัด “โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)” เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยสนับสนุนในการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนให้มีอาสาสมัครจิตอาสาในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อช่วยงานด้านการศึกษาและพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. มี อส.ศธ. ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด ๆ ละ ๕๐ คน รวม

๓,๘๕๐ คน

๒. เด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับการดูแลจาก อส.ศธ. และได้รับการพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางของสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด ๆ ละ ไม่น้อยกว่า ๖๐ คน รวมไม่น้อยกว่า ๔,๖๒๐ คน

เชิงคุณภาพ

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมี อส.ศธ. ในพื้นที่ เพื่อช่วยงานด้านการศึกษา โดยการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ให้เกิดทักษะต่าง ๆ ทั้งด้านอารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม รวมถึงปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

๒. เด็กที่อยู่ในวัยเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงได้รับการดูแลปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีความสุข

๓. ผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการ มีแนวทางการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) เป็นต้นแบบในการดำเนินงานโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่อยู่ในวัยเรียน โดยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในทักษะต่าง ๆ ทั้งด้าน อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรมด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงดูแลคุ้มครองเด็กที่อยู่ในวัยเรียนให้มีความปลอดภัยและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

๔. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ การบูรณาการในการพัฒนาการศึกษา ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกิจกรรมในการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนด้านทักษะต่าง ๆ อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม

๒. ขออนุมัติโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

๔. จัดประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

๖. เผยแพร่คู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ อส.ศธ. และจัดส่งให้สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมายจัดดำเนินงานโครงการฯ

๗. จัดสรรงบประมาณโครงการฯ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๘. ดำเนินงานโครงการตามคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ
อส.ศธ.

๙. สรุปและรายงานผลการดำเนินการ

๕. งบประมาณ

ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ๒๕๖๖ จากแผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตผู้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรม
ลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน งบรายจ่ายอื่น : ค่าใช้จ่ายโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อสร้างพื้นฐาน
แก่ผู้เรียนด้านการศึกษา ๔ ด้าน ในระดับจังหวัด

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๖.๑ ผู้รับผิดชอบหลัก : สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๖.๒ ผู้รับผิดชอบร่วม : สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑ – ๑๘

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ มีอาสาสมัครจิตอาสาที่มีคุณภาพในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อช่วยงาน
ด้านการศึกษาและพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

๗.๒ สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา
การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๓ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ
อส.ศธ. ไปจัดดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามกรอบทางการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ อส.ศธ. ได้มีรูปแบบ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียน
เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข อันจะเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพการศึกษาของชาติ
ต่อไป

๘. คำจำกัดความ

๘.๑ อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) หมายถึง บุคคลที่สมัครใจเข้ามาทำงานเพื่อช่วยเหลือ
ในการพัฒนาการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียน (Learning
Loss) การอ่านออกเขียนได้ และพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
ในด้านทักษะต่าง ๆ อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงดูแลคุ้มครองเด็ก
ที่อยู่ในวัยเรียน ให้มีความปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ รวมถึงมีพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยไม่หวังผลตอบแทน

๘.๒ เด็กที่อยู่ในวัยเรียน หมายถึง นักเรียนในระบบและนอกระบบที่ควรได้รับการพัฒนา
ศักยภาพตามช่วงวัย

๘.๓ กิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนา
นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ในด้านทักษะต่าง ๆ อารมณ์ สังคม คุณธรรม
จริยธรรม การอ่านออกเขียนได้ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

ส่วนที่ ๒

แนวทางการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) ดังนั้น เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ได้ศึกษาเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในกรอบแนวทาง กระบวนการจัดกิจกรรม รูปแบบ และผลผลิตของโครงการ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการ ดำเนินการดังนี้

๑.๑ สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

๑.๑.๑ จัดทำรายละเอียดเพื่อเสนอขออนุมัติโครงการ

๑.๑.๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ อส.ศธ.

๑.๑.๓ ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับสมัครอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

๑.๑.๔ ประชาสัมพันธ์การรับสมัคร อส.ศธ.

๑.๑.๕ โอนจัดสรรเงินงบประมาณให้กับสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ สรุปและรายงานผลการดำเนินงานโครงการเพื่อรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงต่อไป

๑.๑.๖ ดูแล กำกับ และให้คำปรึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอพร้อมรายงานผลต่อผู้บริหาร

๑.๒ สำนักงานศึกษาธิการภาคดำเนินการ

๑.๒.๑ จัดประชุมชี้แจงกรอบแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ และวางแผนการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๒.๒ ประชาสัมพันธ์การรับสมัคร อส.ศธ.

๑.๒.๓ ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ

๑) ติดตามการประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ บทบาทของ อส.ศธ

๒) ติดตามการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

๑.๒.๔ สรุป และรายงานผลการดำเนินกิจกรรมโครงการในพื้นที่รับผิดชอบให้กับสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

๑.๓ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการ

๑.๓.๑ ร่วมประชุมรับฟังการชี้แจงกรอบแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการ

๑.๓.๒ ประชาสัมพันธ์ และรับสมัคร อส.ศธ. จังหวัดละ ๕๐ คน

๑.๓.๓ จัดทำทะเบียน อส.ศธ. ที่สมัครในพื้นที่จังหวัดตามเป้าหมายโครงการ

๑.๓.๔ จัดประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ให้กับ อส.ศธ. โดยกำหนดจัดวัน เวลาเดียวกันทุกจังหวัดตามเป้าหมายโครงการ

๑.๓.๕ จัดทำเกียรติบัตร และบัตรประจำตัว อส.ศธ. ให้กับ อส.ศธ.ทุกคนตามรูปแบบที่กำหนด

๑.๓.๖ จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนตามเป้าหมายโครงการ

๑.๓.๗ ติดตามผลการปฏิบัติงานของ อส.ศธ.

๑.๓.๘ สรุปและรายงานผลการดำเนินการโครงการให้กับสำนักงานศึกษาธิการภาค

๒. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการดังตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้
๑. อส.ศธ.มีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	๑. สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ	๑.แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ
๒. เด็กที่อยู่ในวัยเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจ ผ่านเกณฑ์การประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	๑. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแบบ Scoring rubric	๑. แบบวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแบบ Scoring rubric

๓. การกำกับ ติดตามและการประเมินผล

การกำกับ ติดตามและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะและประโยชน์ที่จะได้รับของผู้เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) โดยใช้แบบติดตามและประเมินผลตามคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) ประกอบด้วย

๓.๑ การติดตามประเมินผลโครงการ

๓.๑.๑ การประชุมสร้างการรับรู้ อส.ศธ.

- ๑) การสอบถามความพึงพอใจ
- ๒) การรายงานผลการปฏิบัติงานในบทบาทของ อส.ศธ.

๓.๑.๒ การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

แบบวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

๓.๒ เครื่องมือในการติดตามและประเมินผล

๓.๒.๑ แบบติดตามการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ

๓.๒.๑ แบบติดตามการจัดกิจกรรมเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

๓.๓ การสรุปและรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

๓.๓.๑ การสรุปผลการดำเนินงาน

- ๑) แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ.
- ๒) ผลการประเมินตามสภาพจริง
- ๓) ผลการสอบถามความพึงพอใจ
- ๔) ผลการดำเนินงานโครงการ

๓.๓.๒ รายงานผลการดำเนินงาน

- ๑) รายงานผลการประเมินตามสภาพจริง
- ๒) รายงานผลความพึงพอใจ
- ๓) รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

๔. ปฏิทินการดำเนินงาน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๒๐ – ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕	จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโครงการ อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)	สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๑๖ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖	จัดประชุมชี้แจงกรอบแนวทางการ จัดกิจกรรมภายใต้โครงการ อส.ศธ. ให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	สำนักงานศึกษาธิการภาค
๑๖ มกราคม - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)	สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
รอ	เปิดโครงการและการประชุม Kick Off และ สร้างการรับรู้บทบาท อส.ศธ.	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
มีนาคม ๒๕๖๖	การติดตามผลการจัดกิจกรรม ประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจถึง บทบาทหน้าที่ของ อส.ศธ. พร้อมรายงานผลการดำเนินงานต่อ สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และ กิจการนักเรียน	สำนักงานศึกษาธิการภาค
๑ เมษายน – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖	อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ อส.ศธ. ปฏิบัติงานพื้นที่จังหวัด	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๖	จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ในการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๖	การติดตามผลการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนา เด็กที่อยู่ในวัยเรียน พร้อมรายงานผล การดำเนินงานต่อสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	สำนักงานศึกษาธิการภาค
สิงหาคม – กันยายน ๒๕๖๖	การสรุปและรายงานผลการ ดำเนินงานโครงการฯ ต่อสำนักงาน ลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	สำนักงานศึกษาธิการภาค

หมายเหตุ* ปฏิทินการดำเนินงานอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบาย

ส่วนที่ ๓

อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

อาสาสมัคร กระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.) เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือพัฒนาการศึกษา โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ และสนับสนุนในการพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ทั้งในด้านทักษะ ต่าง ๆ อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม รวมถึงดูแลปกป้องคุ้มครองนักเรียน ให้มีความปลอดภัยด้านร่างกายและจิตใจ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม รวมถึงมีโอกาสด้านการศึกษาอย่างเท่าเทียมด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของอส.ศธ. ภายใต้โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดกรอบการจัดประชุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กำหนดการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาท อส.ศธ.

เวลา ๐๗.๓๐-๐๙.๓๐ น.	รายงานตัวและลงทะเบียน
	กรอกเอกสารการสมัคร/ข้อมูลสำหรับทำทะเบียน
เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	พิธีเปิด Kick Off
เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	บทบาทอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	แลกเปลี่ยนเรียนรู้การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย - กำหนดพื้นที่ในการดูแลเด็กที่อยู่ในวัยเรียน - การรายงานผล - ช่องทางการประสานงาน QR Code
เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.	ประเมินผล พิธีปิด

หมายเหตุ - พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.

และ ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.

- กำหนดการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๒. บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

ช่วยเหลือในการพัฒนาการศึกษา โดยช่วยส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเด็กที่อยู่ในวัยเรียน และแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียน (Learning Loss) การอ่านออกเขียนได้ ด้านทักษะต่าง ๆ อารมณ์ สังคม คุณธรรม จริยธรรม ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงดูแลคุ้มครองเด็กที่อยู่ในวัยเรียน ให้มีความปลอดภัยและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข อาทิ

๔.๑ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้เด็กที่อยู่ในวัยเรียน

๔.๒ ให้คำปรึกษา แนะนำผู้ปกครอง

๔.๒.๑ นำบุตรหลานเข้าสู่ระบบการศึกษา

๔.๒.๒ ในด้านการศึกษา ชีวิตและสังคม รวมถึงอาชีพ

๔.๓ เสนอแนวทาง/รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนต่อสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๔.๓.๑ สํารวจเด็กที่อยู่ในวัยเรียนในพื้นที่ชุมชน

- ๑) ที่ยังไม่เข้าระบบการศึกษา
- ๒) มีภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านใด
- ๓) ความต้องการความช่วยเหลือด้านใด

๔.๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายในพื้นที่ชุมชนตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมลูกเสือ/กิจกรรมยุวกาชาด/กิจกรรมเกี่ยวกับส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ฯลฯ

๔.๔ บูรณาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในด้านการศึกษา ชีวิตและสังคม รวมถึงอาชีพ

๔.๔.๑ ด้านการอ่านออกเขียนได้ /ขาดโอกาสทางการศึกษา ฯลฯ

๔.๔.๒ ด้านสุขภาพ (เจ็บป่วย/จิตใจ/ยาเสพติด ฯลฯ)

๔.๔.๓ ด้านทุนทรัพย์ (ค่าเล่าเรียน/การครองชีพ ฯลฯ)

๔.๔.๔ ด้านความประพฤติ/พฤติกรรม (ถูกล่วงละเมิด/ถูกทำร้ายทารุณ/ประพฤตินอกลู่นอกทางไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ฯลฯ)

๔.๕ ค้นหาช่วยเหลือเด็กที่อยู่ในวัยเรียน และแก้ปัญหาเป็นรายกรณี โดยการประสานความร่วมมือและส่งต่อสหวิชาชีพ

๔.๖ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ รายงานหลังจากเด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับความช่วยเหลือตามสภาพความต้องการ

๕.๗ อื่น ๆ โดยเน้นประโยชน์สูงสุดของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนเป็นหลัก

๕.๘ รายงานผลการปฏิบัติงานในระบบการรายงานผล/ตามแบบที่กำหนด

ส่วนที่ ๔

กิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมทั้งกายใจ และสติปัญญาพร้อมรองรับการพัฒนาของช่วงวัย โดยช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหาวัยภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) การอ่านออกเขียนได้ รวมถึงการพัฒนาทางอารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และการดูแลปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงกำหนดกรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้ระยะเวลา ๑ วัน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้หมวดกิจกรรมและหมวดวิชาการ ดังนี้

๑. กำหนดการจัดกิจกรรมโครงการ

เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๘.๔๕ น.	รับรายงานตัว/ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดโครงการ
เวลา ๐๙.๑๕ – ๐๙.๔๕ น.	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และกิจกรรมนันทนาการ
เวลา ๐๙.๔๕ – ๑๐.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า
เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	ทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างมีประสิทธิภาพ
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๒.๔๕ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๒.๔๕ – ๑๔.๔๕ น.	ทักษะชีวิตและการสร้างภูมิคุ้มกัน
เวลา ๑๔.๔๕ – ๑๕.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า
เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๕.๑๕ น.	ประเมินผล
เวลา ๑๕.๑๕ – ๑๕.๓๐ น.	พิธีปิดโครงการ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้หมวดกิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และกิจกรรมนันทนาการ

จำนวน ๓๐ นาที

สาระสำคัญของกิจกรรม

การสร้างมิตรภาพและสัมพันธ์ภาพที่ดี โดยการละลายพฤติกรรม จัดขึ้นด้วยวิธีการที่จะช่วยให้ทุกคนได้แนะนำและเปิดเผยตัวเอง ให้สมาชิกแต่ละคนได้รู้จักกันมากขึ้น ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน อันจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันซึ่งจะเสริมสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ทำให้ทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และรู้จักแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
๒. เพื่อสร้างเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. วิทยากรเตรียมความพร้อม จัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

๒. วิทยากรแจ้งจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม และอธิบายรายละเอียดของกิจกรรม

๓. วิทยากรแจกอุปกรณ์สำหรับดำเนินกิจกรรม

ขั้นสอน

๔. วิทยากรดำเนินการกลุ่มสัมพันธ์ตามกิจกรรมที่เตรียมไว้

ขั้นสรุป

๕. วิทยากรสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเล่นเกมกิจกรรม

สื่ออุปกรณ์

๑. เครื่องดนตรี
๒. เครื่องประกอบจังหวะ

การประเมินผล

การสังเกตและการมีส่วนร่วม

ตัวอย่างกิจกรรมนันทนาการ

เกม หากว่าเรากำลังสบาย

วิธีการเล่น

- ไม่จำกัดผู้เล่น ผู้เล่นนั่งล้อมวง หรือยืน
- เมื่อผู้นำร้องเพลง “หากว่าเรากำลังสบายจงปรบมือพลัน” สิ้นสุดเสียงร้องท่อนแรก ผู้เล่นต้องปรบมือพร้อมกัน ๒ จังหวะตามเนื้อเพลง
- ทำแบบนี้วนไปจนจบเพลง
- เนื้อเพลงอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับผู้นำกิจกรรมจะสั่งให้ทำอะไร

เกม เหยียบหนังสือพิมพ์

วิธีการเล่น

- แบ่งสมาชิกออกเป็นทีม ทีมละ ๕ - ๑๐ คน
- กอดคอกันเป็นก้อนๆ แต่ละทีมจะต้องยืนอยู่บนหนังสือพิมพ์แผ่นเล็ก ๆ เท่านั้น
- ห้ามมีอวัยวะส่วนใดแตะพื้นด้านนอกเป็นอันขาด
- แต่ละรอบหนังสือพิมพ์ก็จะมีขนาดเล็กลงเรื่อยๆ
- คนในทีมก็ต้องช่วยกันพยุงตัวให้อยู่ในหนังสือพิมพ์ให้ได้
- ทีมไหนอยู่รอดเป็นทีมสุดท้าย จะเป็นฝ่ายชนะ

เกม จำควาย

วิธีการเล่น

- แบ่งสมาชิกออกเป็นทีม ทีมละ ๕ - ๑๐ คน นั่งล้อมวง
- จากนั้นให้คนแรกเริ่มพูดชื่อตัวเอง
- คนที่สองก็พูดชื่อของคนแรกและชื่อตัวเอง
- คนที่สามก็พูดชื่อคนแรก คนที่สอง และชื่อตัวเอง
- ทำวนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเจอคนที่จำผิด
- จากนั้นก็เริ่มวนใหม่

เกม “ลิงอู้มแดง”

- แบ่งสมาชิกออกเป็นทีมทีมละ ๑๐ คน
- ให้สมาชิกแบ่งทีม เป็นทีมย่อยให้อยู่ฝั่งตรงข้ามกัน ฝั่งละ ๕ คน ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าเข้าหาทีมตัวเองที่อยู่ตรงข้าม ระยะห่างของแต่ละฝั่งประมาณ ๘ เมตร ขึ้นไป ช่วงห่างการยืนของแต่ละทีมในแต่ละฝั่งประมาณ ๑ เมตร
- ให้แต่ละทีม (ฝั่งเดียวกันข้างใดข้างหนึ่ง) โดยให้สมาชิกคนแรก ใส่กางเกงในที่เตรียมไว้และอู้มแดงโมที่คล้องแบ่ง
- เมื่อผู้นำเกม เตรียมสมาชิกเรียบร้อยแล้ว เป่านกหวีดเริ่มการแข่งขัน โดยคนที่ใส่กางเกงในอู้มแดงโมวิ่งไปหาทีมตนเองที่อยู่ตรงข้าม เพื่อที่จะถอดกางเกงใน และส่งแดงโมให้กับคนแรกของทีมตนเองที่อยู่ตรงข้าม คนแรกที่ได้รับกางเกงใน จะต้องใส่กางเกงในและอู้มแดงโมวิ่งกลับมาหาคนที่สองของทีมตนเองที่อยู่ตรงข้ามถอดกางเกงใน ส่งแดงโมให้กับคนที่สอง คนที่สองก็จะใส่กางเกงใน และอู้มแดงโมวิ่งไปหาเพื่อนคนที่สองของทีมตนเองที่อยู่ฝั่งตรงข้าม ทำเช่นนี้จนถึงคนสุดท้ายโดยต้องใส่กางเกงใน และอู้มแดงโมวิ่งมาฝั่งตรงข้าม ทีมใดเสร็จก่อนทีมนั้นจะเป็นผู้ชนะ

- สมาชิกในทีมสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในทีมของตนเองในการถอดกางเกงในหรือใส่กางเกงใน หรือร่อนเตียงได้
- ทีมใดทำแต่งโมตกพื้น ทีมนั้นแพ้การแข่งขันทันที (ต้องระวังไม่ให้แต่งโมตกจากมือ แต่งโมจะสิ้นเนื่องจากคลุกแป้งมันเอาไว้)

เกม “สาวน้อยปะแป้ง”

- ให้ผู้เล่นจับมือกันเป็นวงกลม แล้วนั่งลง
- ให้ผู้นำเกม แจกกระป๋องแป้ง (ถ้าผู้เล่น ประมาณ ๔๐-๕๐ คนสัก ๔ กระป๋อง ถ้ามากกว่านั้นก็เพิ่มตามความเหมาะสม)
- การแจกกระป๋องแป้งให้กับผู้เล่น ควรเว้นระยะให้ห่างกันพอสมควร
- ผู้นำเกมให้ผู้ถือแป้งส่งแป้งให้คนถัดไปในทิศทางเดียวกัน
- เปิดเพลงประกอบเพื่อความสนุกสนาน พอได้สักระยะให้หยุดเพลง หรือ เป่านกหวีด
- ใครถือแป้งอยู่ให้ยกแป้งขึ้น เปิดฝากระป๋องแป้ง แล้วทำตามคำสั่งผู้นำเกม
- ผู้นำเกมอาจสั่งว่า คนที่ถือกระป๋องแป้ง เทแป้งใส่มือคนที่อยู่ด้านซ้าย ๒ คน คนที่อยู่ด้านขวา ๒ คน และให้คนที่ถือแป้งอยู่ในมือทาแป้งให้กับคนที่ถือแป้งในมือหรือทาแป้งให้ตนเอง เป็นต้น (การออกคำสั่งแล้วแต่ผู้นำเกม)

กิจกรรมเพิ่มเติม : https://m.facebook.com/notes/เครือข่ายเกษตรกรคลื่นลูกใหม่ภาคตะวันออก/ข้อมูลประกอบ-กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์/๑๙๘๘๙๙๙๕๓๔๘๓๙๖๒/?se_imp=orRPUYRq๘c๕F๖Npdf

กิจกรรมการเรียนรู้หมวดวิชาการ

วิชา ทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างมีประสิทธิภาพ

เวลา ๑๒๐ นาที

สาระสำคัญ

การฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นการฝึกใช้ภาษาไทยที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อรู้เข้าใจ วิเคราะห์ สรุป สาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่าน ฟัง - ดู จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อสารด้วยการพูด การเขียนได้ถูกต้อง ตามหลักการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้รายวิชาและการใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตลอดจนทำให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

จุดประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้วผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถ

๑. อ่านสะกดคำในบทเรียนที่กำหนดได้ถูกต้อง
๒. อ่านออกเสียงคำในบทเรียนที่กำหนดได้ถูกต้อง
๓. เขียนบันทึกกิจกรรมตามเหตุการณ์จริงได้

เนื้อหา

๑. การอ่านสะกดคำ
๒. การอ่านออกเสียง
๓. การเขียนบันทึก

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. เตรียมความพร้อมโดยการตั้งคำถาม
 - *วิธีให้อ่านออกเขียนได้
 - *ประโยชน์ของการอ่านออกเขียนได้
๒. วิทยากรสรุปและเชื่อมโยงสู่กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านการเขียน

ขั้นสอน

๑. แบ่งผู้ร่วมกิจกรรม กลุ่มละ ๖ คน แจกใบความรู้ทันเรื่องน้องเก้ไปทะเล
๒. วิทยากรอ่านออกเสียงเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังโดยใช้น้ำเสียงและลีลาในการอ่าน ผู้เข้าร่วม

กิจกรรมอ่านเรื่องตามวิทยากรพร้อมกันทุกคน

๓. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงเรื่องน้องเก้ไปทะเล เป็นรายบุคคล
๔. วิทยากรซักถามเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร รวมทั้งใจความสำคัญของเรื่อง

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งให้ช่วยกันสรุปข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน

- * น้องเก้มีนิสัยอย่างไร
 - * น้องเก้ชอบอะไร
 - * พ่อกับแม่พาน้องเก้ไปเที่ยวที่ไหน
 - * น้องเก้เห็นอะไรบ้างที่ทะเล
 - * น้องเก้รู้สึกอย่างไรที่ได้ไปเที่ยวทะเล เพราะเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น
 - * เรื่องน้องเก้ไปทะเลให้ข้อคิดอะไรกับนักเรียนบ้าง
๕. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำใบงานกิจกรรมที่ ๑ - ๓

ขั้นสรุป

วิทยาการสรุปประโยชน์ของการอ่าน ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง ช่วยเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ ช่วยกระตุ้นความจำ ให้ความรู้ ทำให้ทักษะการเขียนดีขึ้น ช่วยฝึกสมาธิและความตั้งใจ ช่วยลดความเครียด ช่วยให้ผ่อนคลาย และให้ความบันเทิง

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

วิทยาการและผู้เข้าร่วมกิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับเหตุการณ์ประทับใจ วิทยาการยกตัวอย่างเหตุการณ์ประทับใจ โดยเล่าถึงเหตุการณ์ที่วิทยาการประทับใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟัง

ขั้นสอน

๑. วิทยาการแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น ๒ กลุ่ม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนเพื่อมาเล่าเหตุการณ์ประทับใจหรือเหตุการณ์ ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันให้เพื่อนฟัง วิทยาการและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า

- เหตุการณ์ที่เล่าให้เพื่อนฟังสามารถเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรได้ไหม
- เราจะมีวิธีการเขียนอย่างไร
- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเคยเขียนบันทึกหรือไม่
- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคิดว่าควรใช้เวลาใดเขียนบันทึกจึงจะเหมาะสม

๒. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่องการเขียนบันทึก และตัวอย่างบันทึกเหตุการณ์ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมสังเกตส่วนประกอบของการเขียนบันทึกว่า มีอะไรบ้าง เช่น หัวข้อเรื่อง ชื่อ ผู้เขียน ชื่อหนังสือ เนื้อหา ที่บันทึก วันเวลาที่เกิดเหตุการณ์ หรือวันที่บันทึก

๓. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนบันทึกเรื่องราวลงในใบงานการเขียนบันทึกกิจกรรมตามเหตุการณ์จริงโดยให้เขียนบันทึกกิจกรรมตามเหตุการณ์จริง

๔. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกลุ่มนำเสนอ

๕. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำใบงานกิจกรรมที่ ๔

ขั้นสรุป

วิทยาการและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการเขียนบันทึก

สื่ออุปกรณ์

๑. ใบความรู้นิทานเรื่องน้องเก้ไปทะเล
๒. ใบงานการอ่านผสมคำ
๓. ใบงานการอ่านเสียงคำ
๓. ใบความรู้ เรื่องการเขียนบันทึก
๔. ใบความรู้ตัวอย่างเรื่องหนังสือเล่มเล็กฝึกเด็กอ่านเขียน
๔. ใบงานการเขียนบันทึกกิจกรรมตามเหตุการณ์จริง
๕. กรรไกร กาว

การประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการอ่าน
๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
๓. ประเมินการนำเสนอผลงาน

ใบความรู้ การอ่านสะกดคำและการอ่านออกเสียง

ความหมายของการอ่าน

คือ การรับรู้ข้อความในการเขียนของตนเองหรือของผู้อื่น รวมถึงการรับรู้ความหมายจากเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น สัญลักษณ์จราจร เครื่องหมายที่แสดงบนแผนที่ เป็นต้น การรับรู้ข้อความ เข้าใจเรื่องราว หรือได้รับรสความบันเทิงโดยตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนเป็นการอ่านที่ดีและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

ความสามารถในการอ่าน

การอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน ภายในเวลาที่กำหนด และเข้าใจเรื่องที่อ่าน อ่านหนังสือเรียนประจำชั้นที่เรียนไปแล้วหรือหนังสืออื่นที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น อ่านผิดไม่เกินหนึ่งในสี่ของคำ โดยไม่นับคำซ้ำ ความเร็วปกติ ไม่ช้าเกินไป ถ้าอ่านติดให้เวลาสะกดคำ

การอ่านสะกดคำ มีหลายวิธี ได้แก่

๑. อ่านสะกดตามรูปคำ เช่น
 - กา สะกดว่า กอ - อา - กา
 - คาง สะกดว่า คอ - อา - งอ - คาง
 - ค้าง สะกดว่า คอ - อา - งอ - คาง - ไม้โท - ค้าง
๒. อ่านสะกดโดยสะกดแม่ ก กา ก่อน แล้วจึงสะกดมาตราตัวสะกด เช่น
 - คาง สะกดว่า คอ - อา - คา - คา - งอ - คาง
 - ค้าง สะกดว่า คอ - อา - คา - คา - งอ - คาง - คาง - โท - ค้าง
๓. คำที่มีสระอยู่หน้าพยัญชนะ ให้สะกดพยัญชนะก่อนสระเสมอ เช่น
 - เก สะกดว่า กอ - เอ - เก
 - ไป สะกดว่า ปอ - ไอ - ไป
๔. คำที่เป็นสระลดรูปหรือสระเปลี่ยนรูป อาจสะกดได้ดังนี้ เช่น
 - กัน สะกดว่า กอ - อะ - นอ - กัน หรือ กอ - ไม้หันอากาศ - นอ - กัน
 - คน สะกดว่า คอ - โอะ - นอ - คน หรือ คอ - นอ - คน
 - แข็ง สะกดว่า ขอ - แอะ - งอ - แข็ง หรือ ขอ - แอะ - ไม้ไต่คู้ - งอ - แข็ง
 - เค็ม สะกดว่า คอ - เอะ - มอ - เค็ม หรือ คอ - เอะ - ไม้ไต่คู้ - มอ - เค็ม
๕. คำอักษรควบ อาจสะกดได้ดังนี้
 - ๕.๑ สะกดเรียงตัวอักษร มุ่งเพื่อการเขียนให้ถูกต้อง เช่น
 - กลอง สะกดว่า กอ - ลอ - ออ - งอ - กลอง
 - พราง สะกดว่า พอ - รอ - อา - งอ - พราง
 - กวาง สะกดว่า กอ - วอ - อา - งอ - กวาง
 - ๕.๒ สะกดตัวควบพร้อมกัน มุ่งเพื่อออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัด เช่น
 - กลอง สะกดว่า กลอ - ออ - งอ - กลอง
 - พราง สะกดว่า พรอ - อา - งอ - พราง
 - กวาง สะกดว่า กวอ - อา - งอ - กวาง

๖. คำอักษรนำ อาจสะกดได้ดังนี้

๖.๑ สะกดเรียงตัวอักษร มุ่งเพื่อการเขียนให้ถูกต้อง เช่น

- อยาก สะกดว่า ออ - ยอ - อา - กอ - อยาก
- หนา สะกดว่า หอ - นอ - อา - หนา
- สนาม สะกดว่า สอ - นอ - อา - มอ - สนาม

๖.๒ อ่านอักษรนำแล้วจึงสะกด มุ่งเพื่อออกเสียงคำให้ถูกต้อง เช่น

- อยาก สะกดว่า หยอ - อา - กอ - อยาก
- หนา สะกดว่า หนอ - อา - หนา
- สนาม สะกดว่า สะหนอ - อา - มอ - สนาม

๗. คำที่ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่มีตัวการันต์ ให้ใช้หลักสังเกตรูปคำ รู้ความหมายของคำและจำคำให้ได้โดยอ่านและเขียนอยู่เสมอ เช่น เหตุ จันทร

การอ่านแจกลูก

คือ การออกเสียงคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด เริ่มต้นจากการสอนให้จำและออกเสียงเป็นคำ แล้วนำรูปคำซึ่งเปรียบเสมือนแม่มากระจายหรือแจกลูก โดยมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงหลักแล้วเปลี่ยนเสียงสระไปตามลำดับหรือเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) ไปทีละมาตรา เช่น กะ กา กิ กี กง กัง กาง หรือการออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) เช่น ดัง จัง บัง ปัง ริน ริม ริก รีบ เป็นต้น

การอ่านแจกลูก มีวิธีการ ดังนี้

๑. ยึดพยัญชนะต้นเป็นหลัก แจกลูกโดยเปลี่ยนรูปสระ เช่น กะ กา กิ กี กง กัง กาง
๒. ยึดสระเป็นหลัก แจกลูกโดยเปลี่ยนพยัญชนะต้น เช่น กา ขา คา งา ตา นา ทา วา
๓. ยึดสระและตัวสะกดเป็นหลัก แจกลูกโดยเปลี่ยนพยัญชนะต้น เช่น กาง ขาง คาง งาง ตาง นาง

ทาง วาง

๔. ยึดพยัญชนะต้นและสระเป็นหลัก แจกลูกโดยเปลี่ยนตัวสะกด เช่น คาง คาน คาย คาว คาก

คาค คาบ

การอ่านออกเสียง

หมายถึง การอ่านข้อความโดยการเปล่งเสียงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ ข้อความนั้น ๆ ด้วยการอ่านออกเสียงแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง การอ่านออกเสียงเป็นศิลปะในการสื่อสาร โดยการแปลความหมายของตัวอักษร และความคิดของ ข้อความที่อ่าน โดยอาศัยอารมณ์ น้ำเสียง และสีหน้าท่าทางของผู้อ่าน

การใช้เสียง

๑. น้ำเสียง ต้องมีการเน้นหนัก เบา ดัง ค่อยให้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่อ่านจึงจะทำให้ การฟังมีรสชาติ น่าสนใจที่จะติดตามฟัง อย่าใช้ระดับเสียงเดียวกันจะทำให้ไม่น่าฟัง และน่าเบื่อหน่ายอย่างยิ่ง
๒. ความดังของเสียง ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ฟังกับระยะห่างระหว่างผู้อ่านและผู้ฟัง อย่าตะโกนเป็นอันขาดเพราะจะทำให้ไม่น่าฟัง
๓. จังหวะในการอ่าน ควรอ่านให้ได้จังหวะที่พอดี อ่านช้าเกินไปผู้ฟังก็เบื่อหน่าย แต่ถ้าอ่านเร็วเกินไปผู้ฟังอาจฟังตามไม่ทัน ควรอ่านเว้นวรรคตอนและทอดเสียงอย่างเหมาะสมจะช่วยให้ไพเราะน่าฟัง

อักขรวิธีในการอ่านออกเสียง

คำที่เรา มักอ่านออกเสียงพลาดไม่ชัดเจน ได้แก่

๑. การอ่านพยัญชนะ ร กับ ล ผู้อ่านจะต้องระมัดระวังโดยการอ่านแยกความแตกต่างให้ชัดเจน
 - การอ่านพยัญชนะ ร ให้ปลายลิ้นกักลมที่ปุ่มเหงือก ห่อลิ้นยกตัวไปที่เพดานแข็งรัลลิ้น

หลายๆ ครั้ง

- การอ่านพยัญชนะ ล ให้ปลายลิ้นแตะปุ่มเหงือกปล่อยลมออกมาทางข้างลิ้น

๒. การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ คำควบกล้ำ คือ คำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว พยัญชนะต้นตัวที่ ๒ จะต้องเป็น ร ล หรือ ว การเปล่งเสียงคำควบกล้ำ ต้องออกเสียงพยัญชนะต้นทั้ง ๒ ตัวไปพร้อมๆ กับการเปล่งเสียงเพียงครั้งเดียว เช่น กรอง กลอง กวาง เป็นต้น

การเว้นวรรคตอนการอ่านออกเสียง

ถ้าเว้นวรรคตอนผิด ความหมายจะผิดไปด้วย ก่อนที่จะอ่าน จะต้องทดลองแบ่งวรรคตอนแบ่งคำ แบ่งประโยคให้ถูกต้องเสียก่อนเสมอ ซึ่งอาจใช้เครื่องหมาย / แบ่งคำให้ ดังตัวอย่าง

- ห้ามผู้หญิงนุ่งกางเกงในเวลาทำงาน มีความหมายว่า ในเวลาทำงาน ห้ามผู้หญิงนุ่งกางเกงมาทำงาน ถ้าเว้นวรรคตอนผิด
- ห้ามผู้หญิงนุ่งกางเกงใน / เวลาทำงาน ความหมายจะเปลี่ยนไป

การอ่านให้คล่องแคล่วต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่เสมอ อ่านให้ต่อเนื่อง ไม่ตะกุกตะกัก

การใช้สายตา

ขณะอ่านไม่ควรก้มหน้าก้มตาอ่านแต่อย่างเดียว ควรสบตาผู้ฟังเป็นระยะ ๆ ไม่ควรจ้องผู้ใดผู้หนึ่งอยู่ตลอดเวลา ควรมองไปให้ทั่วทุกจุด ควรระวังการหลงบรรทัด

นิทานเรื่อง น้องเก้ไปทะเล

น้องเก้เป็นเด็กดีไม่ เกเร เวลาแม่ ให้ทำงานก็รีบทำอย่างไม่ลังเล น้องเก้ชอบดูลิเกและชอบดอกรักเร่ วันนี้ พ่อกับแม่ บอกว่าจะพาน้องเก้ไปเที่ยวทะเล น้องเก้ตื่นเต้นที่ได้เล่นน้ำทะเล น้องเก้นุ่งกางเกงขาสั้นลงไปเล่นน้ำทะเลกับพ่อและแม่ น้องเก้เห็นเรือตังเกอยู่กลางทะเล และเห็นปูเสฉวนวิ่งเฉไปเฉมาอยู่ที่ชายหาดเวลาเย็นมีการประกวดเทพีบนเวทีและแข่งขันเต้นรำที่ชายหาด น้องเก้ดีใจที่ได้มาเที่ยวทะเลเพราะได้เล่นฮาเฮ ได้เห็นเรือตังเก ปูเสฉวน และเทพี

ใบงานกิจกรรมที่ ๑
เรื่อง การอ่านผสมคำ

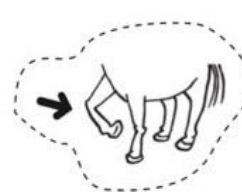
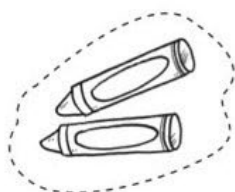
คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่มตัดภาพตามรอย แล้วนำภาพติดในคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

	ส
	ผ
	มี
	อ
	ยา
	กี

----- ตัดตามรอยประ

————— พับตามรอย

ใบงานกิจกรรมที่ ๒
เรื่อง การอ่านสะกดคำ

คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันเติมส่วนที่หายไปให้ถูกต้องตามหลักการอ่านสะกดคำ
ของคำศัพท์ต่อไปนี้

ตัวอย่าง เพลง อ่านว่า พอ - - เอ - งอ - เพลง

๑. เจ อ่านว่า จอ - - เจ

๒. เฉ อ่านว่า - เอ - เฉ

๓. เท อ่านว่า หอ - เอ -

๔. เฮ อ่านว่า - เอ -

๕. เป้ อ่านว่า ปอ - - เป - เป - - เป้

๖. เท อ่านว่า - เอ - เท

๗. เฉ อ่านว่า จอ - เอ -

๘. เร่ อ่านว่า - เอ - เร - เร - เอก -

๙. เหล่ อ่านว่า - ลอ - เอ - เหล - เหล - - เหล่

๑๐. เวที อ่านว่า วอ - เอ - - ทอ - - ที - เวที

ใบงานกิจกรรมที่ ๓
เรื่อง การอ่านออกเสียงคำ

คำชี้แจง ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันเขียนคำอ่านสะกดคำของคำศัพท์ต่อไปนี้

ตัวอย่าง เทยา อ่านว่า ทอ - เอ - เท- ยอ -อา - ยา - เทยา

๑. เกเร อ่านว่า.....

๒. เวลา อ่านว่า

๓. ลิเก อ่านว่า.....

๔. โยเย อ่านว่า

๕. ทะเล อ่านว่า.....

๖. เก้ อ่านว่า.....

๗. เกม อ่านว่า.....

๘. เล่น อ่านว่า.....

๙. เต็น อ่านว่า.....

๑๐. เข้ม อ่านว่า

ใบความรู้

เรื่อง ทักษะการเขียนกิจกรรมที่ประทับใจตามเหตุการณ์จริง

การบันทึกเหตุการณ์จริงที่ประทับใจ เป็นการบันทึกส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องราวที่ผ่านมาถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยภาษาของผู้บันทึก ซึ่งอาจแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ มีลักษณะบันทึกอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งอาจจะเป็นเหตุการณ์ปกติหรือเหตุการณ์ที่ประทับใจก็ได้ โดยคำนึงถึงเรื่องที่จะเขียน ว่า เขียนเมื่อไหร่ เขียนทำไม และสถานที่เขียนที่ใด เป็นการถ่ายทอดความคิดลงบนกระดาษ ไม่ควรมีการเงินอายุ เพราะจะทำให้ไม่เกิดความคิดอย่างอิสระ อาจมีการผนวกงานศิลปะตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ สรุปด้วยการทิ้งท้ายความคิด ควรเป็นการบันทึกด้วยภาษาของตนเองและบันทึกเฉพาะสิ่งที่สำคัญๆ อันได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่และอย่างไรเป็นต้นการบันทึก เหตุการณ์ถือเป็นหลักฐานและเครื่องเตือนความจำได้วิธีหนึ่ง การเขียนบันทึกที่ดีควรมีมารยาทในการเขียน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

การเขียนบันทึกความรู้ เป็นการเขียนบันทึกเรื่องราวจากการอ่านหนังสือ หรือจากการดูหรือฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความรู้ที่ควรจำ เพื่อเป็นการเตือนความจำหรือใช้อ้างอิงในวันข้างหน้า

๑. หัวข้อที่ควรเขียนบันทึกความรู้

๑.๑ ชื่อเรื่อง

๑.๒ เนื้อหาที่ได้จากการค้นคว้า โดยสรุป

๑.๓ ชื่อผู้รายงาน

๑.๔ หนังสือที่นำมาค้นคว้า โดยระบุชื่อหนังสือ ผู้แต่ง โรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หรือจากการดู หรือฟังใคร เมื่อใด

๒. วิธีการเขียนบันทึกความรู้

๒.๑ อ่าน ฟัง หรือดูเรื่องให้เข้าใจ

๒.๒ ตั้งคำถามและตอบคำถามให้ได้ว่า อ่าน ฟัง หรือดูเรื่องอะไร เรื่องนั้นเป็นอย่างไร และ มีการลำดับเรื่องราวอย่างไร เป็นต้น

๒.๓ นำคำตอบมาเรียบเรียง แล้วเขียนจดบันทึกเป็นเรื่องราว

๓. ประโยชน์ของการเขียนบันทึกความรู้

๓.๑ ช่วยเตือนความจำหรือทบทวนความรู้

๓.๒ ให้ความรู้แก่ผู้อ่านหรือผู้ที่พบเห็น

๓.๓ นำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงหรือข้อมูลหลักฐานได้

๔. ทักษะการเขียนประกอบด้วย

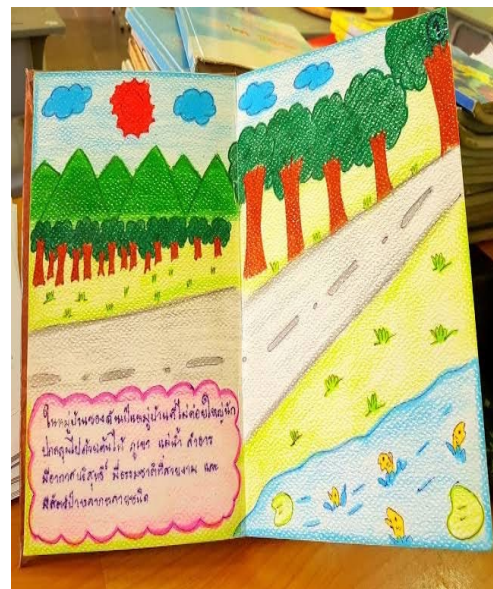
๔.๑ สร้างแรงบันดาลใจจากการรวบรวมสิ่งต่างๆ

๔.๒ เลือกเรื่องที่จะเขียน ควรเป็นเรื่องที่ตนเองชอบและสนใจ

๔.๓ วางโครงเรื่องและลำดับความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์/เรื่องที่จะเขียน

๔.๔ เรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์

ใบความรู้ เรื่องหนังสือเล่มเล็ก ฝึกเด็กอ่านเขียน

วิชา ทักษะชีวิตและการสร้างภูมิคุ้มกัน

๑๒๐ นาที

สาระสำคัญ

ทักษะชีวิต (Life skills) เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะและทักษะที่สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ตัว ให้บุคคลอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข และเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบบทเรียนนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถ

๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
๒. เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการจัดการตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล
๓. เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการปรับตัวในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. วิทยากรนำเข้าสู่กิจกรรมโดยให้นักเรียนเล่นเกมผีงัดกรัง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ๑.๑) แบ่งกลุ่ม ๕ คน เป็นผี ๒ คน เป็นรังผี ๓ คน
- ๑.๒) ผู้เล่นเป็นผีอยู่ระหว่างผู้เล่นที่เป็นรัง
- ๑.๓) คำสั่งที่ผู้นำกิจกรรมบอกผู้เล่นดังนี้
 - เปลี่ยนรัง
 - ย้ายรัง
 - รังแตก

ขั้นสอน

๑. วิทยากรให้นักเรียนแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น ๖ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๐ คน (ตามความเหมาะสม)
๒. ให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มพร้อมทั้งเลือกประธาน รองประธานและเลขานุการของกลุ่ม
๓. วิทยากรเตรียมฉลาก บัตรกิจกรรม จำนวน ๖ สถานการณ์ เพื่อระดมความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างสถานการณ์ เช่น
 - ๑) ภัยจากสื่อออนไลน์
 - ๒) การล้อเลียนกัน (Bully)
 - ๓) การคุกคามทางเพศ
 - ๔) การใช้ความรุนแรงในครอบครัว
 - ๕) การป้องกันตนเองจากภัยยาเสพติด
 - ๖) ภาวะซึมเศร้า
๔. ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากสถานการณ์ พร้อมรับอุปกรณ์การเขียน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุ และแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหา
๕. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน กลุ่มละ ๓ - ๕ นาที
๖. วิทยากรติดตามแสดงผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

๑. วิทยากรและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปกิจกรรม
๒. วิทยากรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับเรื่องทักษะชีวิต

สื่ออุปกรณ์

๓. กิจกรรมผึ่งแดดกรัง
๔. ตัวอย่างสถานการณ์ ๖ สถานการณ์
๕. กระดาษปรีฟ/ ปากกาเคมี
๖. เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับทักษะชีวิต

การประเมินผล

๑. ประเมินการนำเสนอผลงาน
๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
๓. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิต

แนวคิดเรื่องทักษะชีวิตและการพัฒนาทักษะชีวิต ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สภาพสังคมไทยในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการ
สื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหลอหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน
ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และ
ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสม
ต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากมาย ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์
และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ
 ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันที่ดีทางสังคม เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ไปแล้ว อาจจะเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้
ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่ดีเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจาก
การครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวร้าวทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน

ความหมายของทักษะชีวิต

เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและ
เตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

- องค์ประกอบที่ ๑ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- องค์ประกอบที่ ๒ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- องค์ประกอบที่ ๓ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด
- องค์ประกอบที่ ๔ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

กิจกรรมที่จะสร้างและพัฒนาทักษะชีวิต

เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้
ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน มีดังนี้

กิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมค้นพบความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน
เกิดทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์การคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้
ที่ให้โอกาสผู้เรียน แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสาร เหตุการณ์สถานการณ์ หรือ ประสบการณ์
ของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สืบค้นหรือ ศึกษาค้นคว้าคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อ
ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้สะท้อนตนเองเชื่อมโยงกับชีวิตและ การดำเนิน
ชีวิตในอนาคต

กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ลงมือกระทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ
ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมค่าย กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม
กิจกรรมโครงงาน/โครงการ กิจกรรมอาสา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการ
พัฒนาทักษะชีวิตดังนี้

๑. ได้เสริมสร้างสัมพันธภาพและใช้ทักษะการสื่อสาร ได้ฝึกการจัดการอารมณ์และ
ความเครียดของตนเอง

๒. ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้เข้าใจผู้อื่น นำไปสู่การยอมรับความคิดเห็น ผู้อื่น
รู้จักไตร่ตรอง ทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเองทำให้เข้าใจตนเองและ เห็นใจผู้อื่น

๓. ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ได้แสดงออกด้านความคิด การพูด และการทำงาน มีความสำเร็จ ทำให้ได้รับคำชม เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง และสังคม

การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุด ทั้งใน ๘ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันได้แก่กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารียุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชมรม/ชุมนุม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์และกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถาน ศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ทุกองค์ประกอบของทักษะชีวิต

การประเมินทักษะชีวิต เป็นการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีตรงตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคมโดยการประเมินความสามารถหรือแนวทางในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนด้วยวิธีสังเกตการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ และวิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงความคิดความเชื่อการรู้คิดและภูมิคุ้มกันทางปัญญาจากการสะท้อน ความคิด การเชื่อมโยงความคิดและการแสดงพฤติกรรมต่อเนื่องหลังการเรียนรู้ ฯลฯ ซึ่งผู้ประเมินอาจเป็นครู เพื่อน ผู้ปกครองหรือผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัวและสังคมด้วยความรู้ ความเข้าใจ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคมเลือกแนวทางการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลที่เหมาะสมเพื่อให้บังเกิดผลในด้านสร้างสรรค์ ทำให้การดำรงชีวิตดำเนินต่อไปได้อย่างเป็นสุข

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน¹ ให้นิยามทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต โดยกำหนดองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กในสภาพสังคมปัจจุบันไว้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. **การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น** หมายถึง การรู้จักและยอมรับตนเองและผู้อื่น รู้ความถนัด จุดเด่นจุดด้อย อีกทั้งเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล ทำให้บุคคลสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น มีจุดหมายในชีวิต มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา ค้นพบคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง
2. **การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์** หมายถึง การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลในการสืบค้นปัญหา การคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ระบุและประเมินสถานการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล และสามารถรับรู้การถ่ายทอด รวมถึงการตัดสินใจโต้ตอบอีกฝ่าย เพื่อยุติปัญหาได้ในทางสร้างสรรค์ หรือสร้างและรักษามิตรภาพกับผู้อื่นไว้ได้
3. **การจัดการกับอารมณ์และความเครียด** หมายถึง ความเข้าใจและรับรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล สามารถรู้สาเหตุของความเครียด รู้แนวทางการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายและเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้
4. **การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสามารถในการสื่อสารเพื่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งสามารถจัดการความขัดแย้ง และสามารถวางตัวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ทางสังคม ตลอดจนมีความสามารถในการแสวงหาความร่วมมือกับผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

(สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม)

ชั้น	องค์ประกอบ ที่สอดคล้อง				รายละเอียดองค์ประกอบทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้			
	1	2	3	4	1. ตระหนักรู้และ เห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น	2. คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและ แก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์	3. การจัดการกับ อารมณ์และ ความเครียด	4. การสร้าง สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น
ป.1	✓	✓	-	-	แสดงความสามารถ ของตนเองให้ผู้อื่น รับรู้	ตั้งคำถามนำไปสู่ คำตอบที่เป็น แนวทางในการ แก้ปัญหาใน สถานการณ์ ต่าง ๆ	-	ฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ และรับรู้ความรู้สึก และความต้องการ ของผู้พูด
ป.2	-	✓	-	✓	-	วิเคราะห์จำแนก แยกแยะข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์ ต่าง ๆ รอบตัว ด้วยเหตุผลที่เชื่อถือได้	-	ใช้ภาษาพูด ภาษากาย ที่ทำให้ผู้อื่นผ่อนคลาย สบายใจไม่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งหรือ ความรุนแรงได้
ป.3	-	-	-	✓	-	-	-	แสดงออกหรือ สะท้อนความรู้สึก หรือการกระทำของ ตนเองที่แสดงว่า เข้าใจและใส่ใจผู้อื่น
ป.4	-	✓	-	✓	-	แสดงผลงานที่เกิด จากการคิดเชื่อมโยง และจินตนาการ	-	แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความ ชื่นชมและการกระทำ ที่ดีงามให้ผู้อื่น รับรู้ได้
ป.5	-	✓	-	-	-	วิพากษ์วิจารณ์บน พื้นฐานของข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง	-	-

ป.6	-	✓	-	✓	-	วิพากษ์วิจารณ์ตาม หลักการเหตุผลและ ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ถูกต้องสนับสนุน	-	- ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกาของกลุ่ม ชั้นเรียนและสังคม - รู้จักปฏิเสธ ต่อรอง ร้องขอความ ช่วยเหลือได้ถูกต้อง เหมาะสมในแต่ละ สถานการณ์
-----	---	---	---	---	---	--	---	---

การสร้างทักษะชีวิตในเด็กวัยเรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (Life skills) หมายถึง ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่ประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะ ในการที่จะจัดการกับความกดดัน ความบีบคั้น ปัญหารอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

การสอนเด็กให้มีทักษะชีวิตมีความสำคัญอย่างไร

สำหรับเด็กวัยเรียน ควรเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตพื้นฐานที่สำคัญ ๒ ด้าน ๔ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) ทักษะชีวิตด้านเจตคติ มี ๒ องค์ประกอบ คือ ความภูมิใจในตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองหรือการมีวินัยและความรับผิดชอบ ๒) ทักษะชีวิตด้านทักษะ มี ๒ องค์ประกอบ คือ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารหรือทักษะทางสังคม ทักษะชีวิตดังกล่าวนี้จะเป็นพื้นฐานด้านบุคลิกภาพที่สำคัญที่เด็กควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง

- **ความภูมิใจในตนเอง** คือ ความคิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจ เห็นคุณค่า ความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจในการคิด ตัดสินใจ มีการแสดงออก สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จ สร้างประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เด็กวัยเรียนจะเป็นวัยที่พัฒนาความรู้สึก ความรับผิดชอบในตนเอง เป็นวัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ อยากรู้ อยากเห็น ช่างสังเกต สนใจสิ่งต่างๆ ชอบคิด ชอบทำ แก้ปัญหาได้ มีความขยัน ตั้งใจ ต้องการความสำเร็จ เป็นคนเด่น เป็นคนสำคัญ เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ใหญ่ จึงเป็นวัยที่สามารถเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ ปลูกฝังความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับคุณค่า ความภูมิใจในตนเอง เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณค่าต่อไป
- **การมีวินัยและความรับผิดชอบ** เด็กที่มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ จะเป็นเด็กที่สามารถบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามให้ถูกกาลเทศะ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุมหรือลงโทษ หากผู้ใหญ่เสริมสร้างความมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบให้กับเด็กวัยเรียน จะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะปรับตัวและยอมรับกติกา กฎระเบียบของกลุ่ม ของโรงเรียน เข้าใจสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็น มีความอดทน อดกลั้น ควบคุมตนเองได้ และสามารถปรับตัวอยู่ในกลุ่มสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ

- **ทักษะทางสังคม** คือ การที่เด็กสามารถแสดงออกเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นที่ยอมรับในสังคม เด็กวัยเรียนเป็นช่วงสำคัญสำหรับ “เตรียมตัว” เข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคม เรียนรู้ที่จะทำกิจกรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่นอกเหนือไปจากคนในครอบครัว

เด็กที่มีทักษะชีวิตที่ดี จะช่วยให้เด็กรู้จักที่จะอยู่กับตัวเอง รู้จักที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความบากบั่น รู้จักคิด พบปัญหา สามารถแก้ไขได้ รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคมได้ เป็นภูมิคุ้มกัน สร้างความเข้มแข็งให้เด็กรู้จักดูแลตนเองและพึ่งตนเองได้ในที่สุด

ทักษะชีวิตมีประโยชน์ต่อเด็กอย่างไร?

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หรือใช้ทักษะชีวิตเป็น จะเกิดประโยชน์ต่อเด็ก ดังนี้

- **มีความสุขที่ได้อยู่กับครอบครัว** เห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสุข มีการแสดงออกถึงความรัก ความกตัญญูระหว่างกันในครอบครัวในโอกาสที่เหมาะสม ช่วยทำงาน ช่วยแบ่งเบาภาระในครอบครัว และรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
- **มีความรู้ ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้** ที่หลากหลายมาสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ และนำมาแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สามารถเชื่อมโยงความรู้ จัดกลุ่มความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่ได้จากการเรียนรู้ นำมาจำแนก เป็นประเด็นความรู้เดิมกับประเด็นความรู้ใหม่ ตั้งใจเรียนหนังสือ และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- **ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข** สามารถทำงานด้วยตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้สำเร็จ ยอมรับฟังความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยกิริยาวาจาสุภาพ สามารถจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม
- **รู้จักป้องกันหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์** ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถดูแลสุขภาพร่างกายของตนตามหลักของสุขบัญญัติ ให้มีความสำคัญกับการออกกำลังกาย ไม่ก่อเหตุที่นำไปสู่การทะเลาะวิวาทและความรุนแรง มีสุขภาพจิตที่ดี มีมุมมองเชิงบวก มีการควบคุมอารมณ์ สามารถจัดการกับอารมณ์และความเครียดด้วยการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพื่อผ่อนคลายความเครียดได้

พ่อแม่ ผู้ปกครองจะจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตให้ลูกได้อย่างไร?

๑. **พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี** ในการประพฤติปฏิบัติและชักนำให้ลูกเกิดการประพฤติปฏิบัติตาม พ่อแม่แสดงความรักและยอมรับลูก ครอบครัวมีความอบอุ่น เป็นมิตร ทำให้ลูกมีความปลอดภัย ทั้งทางร่างกายและอารมณ์ ลูกมีความเข้าใจในการพัฒนาทักษะตนเองที่จะช่วยให้ตนเองประสบความสำเร็จ และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่นได้ต่อไป

๒. **ปลูกฝังให้ลูกเกิดศรัทธาต่อตนเอง** เสริมสร้างให้ลูกมีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ รักษา กฎกติกา มารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เห็นข้อดีของตัวเองที่น่าภาคภูมิใจ มีความสุข ความพอใจในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ มีพฤติกรรมความเคยชินที่ดีในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างประณีต ละเอียด รอบคอบ ทั้งการกิน การอยู่ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย การจัดเก็บของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม การรับประทานอาหาร เป็นต้น

๓. **สร้างทักษะการเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น** ให้ลูกได้ตระหนักรู้ว่าตนเองมีลักษณะเป็นอย่างไร มีความสามารถในด้านใดบ้าง ได้รู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตนเองชอบหรือไม่ชอบ และได้เรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่เพื่อนชอบและไม่ชอบ เพื่อเป็นการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เริ่มรู้จักการมีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่ต่างไปจากตน รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ด้วยการฝึกให้ลูกทำงานบ้าน ให้ลูกเป็นผู้บริการผู้ใหญ่ในบ้าน เช่น เสิร์ฟน้ำ จัดโต๊ะอาหาร ทำอาหาร เลี้ยงน้อง รดน้ำต้นไม้ กรอกน้ำใส่ตู้เย็น เป็นต้น

๔. **เสริมทักษะทางสังคม** ทั้งการพูดสื่อสาร การรู้จักฟัง รู้จักขอบคุณขอโทษ ให้ลูกสามารถสื่อสารกับคนอื่นให้เข้าใจ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถรู้ว่า เมื่อไร อย่างไร กับใคร ควรจะสื่อสารอย่างไรจึงจะเป็นการสื่อสารที่ถูกกาลเทศะ สอนให้ลูกรู้จักฉลาดในสิ่งที่มากระทบ ฝึกให้ลูกรู้จักวิเคราะห์โฆษณาที่มีอยู่รอบตัวว่าสิ่งเหล่านี้มีคุณค่าแท้หรือคุณค่าเทียม ทำอย่างไรลูกจึงจะรู้เท่าทัน รู้จักสำรวจ ระวัง ไม่ลุ่มหลงมัวเมา ไม่ทำให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนกับใคร นอกจากนี้พ่อแม่ควรให้ความสำคัญกับคุณธรรมและการรู้เท่าทันอารมณ์ แนะนำวิธีบริหารจัดการอารมณ์ต่างๆ รู้จักผ่อนคลายอารมณ์ พยายามฝึกละสิ่งที่ไม่ดีเพิ่มสิ่งที่ดี ปลูกฝังให้ลูกมีความเป็นห่วงเพื่อนมนุษย์ เป็นห่วงสิ่งแวดล้อม ประเทศชาติ และมีอุดมการณ์ในการช่วยเหลือคนอื่นความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หรือการใช้ทักษะชีวิตเป็น เป็นการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดเป็นปัจจัยเกื้อหนุนสามารถก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความเป็นชีวิตที่ดี ผู้ใหญ่รอบตัวจึงควรสอนให้เด็กรู้จักตนเอง เรียนรู้ที่จะปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับความกดดัน ความบีบคั้น ปัญหารอบตัว และเตรียมพร้อมสำหรับปรับตัวในอนาคต จึงจะเรียกได้ว่า เป็นคนสมบูรณ์แบบ เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณค่าอย่างแท้จริงของสังคม สามารถนำสังคมไปสู่สันติสุข

บรรณานุกรม

- กาญจนาวดี เหิรมเมฆ. (๒๕๔๘). การพัฒนาการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทย เรื่องมาตราตัวสะกด
ทัศนวรรณ ฦ พิกุล. (๒๕๕๑). การพัฒนาหนังสือเรียนการอ่านและการเขียนภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับ
ชาวต่างประเทศ เพื่อใช้ในโรงเรียนสอนภาษาวาย เอ็ม ซี เอ เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ.
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประไพ ประดิษฐ์สุทธาวร. (๒๕๕๘). สอนลูกให้มีทักษะชีวิต (life skills). (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก:
taamkru.com/th/สอนลูกให้มีทักษะชีวิต.
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. ๕E Instructional Model.
- พรพีไล เลิศวิชา. (๒๕๕๐). **สอนภาษาไทยต้องเข้าใจสมองเด็ก.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาลาแดง.
- สมาคมไทสร้างสรรค์. (๒๕๕๘). การพัฒนาทักษะชีวิต. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก:
<http://www.taiwisdom.org/artclnchdev/lfskl/chddvpartcl๐๔>
- อุษณีย์ อนุรุทธวิงศ์. (๒๕๕๑). **ฝึกเด็กให้เป็นนักคิด.** กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์
ที่มา : https://m.facebook.com/notes/เครือข่ายเกษตรกรรมคณลูกใหม่ภาคตะวันออก/ข้อมูลประกอบ-กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์/๑๙๘๘๘๙๙๕๓๔๘๓๙๖๒/?_se_imp=orRPUYRq๘c๕F๖Npdf
ที่มา : <https://dltv.ac.th/teachplan/episode/๔๐๑๖๕>
<https://sites.google.com/a/secondary๑๑.go.th/www/khumux-khru-naewthang-kar-phathna-thaksa-chiwit>
- <https://๖๓๐๑kietisako.wordpress.com> (กิจกรรมที่จะสร้างและพัฒนาทักษะชีวิต)
ที่มา : <https://www.whiteswanfoundation.org/>
<https://th.wikihow.com>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ตัวอย่างเครื่องมือ

*เกณฑ์การตัดสิน๑๑.... คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง

การประเมินชิ้นงาน

ชื่อชิ้นงาน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง
การอ่านคำผสม	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๑ ถูกทุกข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๑ ถูก ๕ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๑ ถูก ๔ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๑ ได้ น้อยกว่า ๓ ข้อ
การอ่านสะกดคำ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๒ ได้ ๘ ข้อขึ้นไป	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๒ ได้ ถูกต้อง ๗ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๒ ได้ ถูกต้อง ๖ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๒ ได้ ถูกต้องน้อยกว่า ๖ ข้อ
การอ่านออกเสียง	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๓ ได้ ๘ ข้อขึ้นไป	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๓ ได้ ถูกต้อง ๗ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๓ ได้ ถูกต้อง ๖ ข้อ	ทำกิจกรรม ใบงานที่ ๓ ได้ ถูกต้องน้อยกว่า ๖ ข้อ
การสะกดคำในการเขียน บันทึก (งานกลุ่ม)	เขียนถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด ๑ คำ	เขียนผิด ๒ คำ	เขียนผิดมากกว่า ๒ คำ

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
บทบาทหน้าที่ อส.ศร.**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ อส.ศร. เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้มีคุณภาพต่อไป

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหรือ TM ให้ตรงกับความเป็นจริง

๑. เพศ TM ชาย TM หญิง
๒. อายุ
 TM ไม่เกิน ๔๐ ปี TM ๔๑ - ๕๕ ปี TM ๕๖ - ๖๐ ปี
 TM ๖๑ - ๖๕ ปี TM มากกว่า ๖๕ ปี
๓. สถานะปัจจุบัน
 TM ครูเกษียณอายุราชการ TM บุคลากรทางการศึกษาที่เกษียณอายุราชการ
 TM พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา
 TM คณะกรรมการสถานศึกษา
 TM บุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครจากหน่วยงานอื่น (โปรดระบุ

ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ อส.ศร. โปรดทำเครื่องหมาย P ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านเพียงระดับเดียว

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ					
๑. ขั้นตอนการให้บริการไม่ยุ่งยากซับซ้อน และมีความคล่องตัว					
๒. ความรวดเร็วในการให้บริการ					
๓. ความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการให้บริการ					
๔. ความเป็นธรรมของขั้นตอน วิธีการให้บริการ (เรียงตามลำดับก่อนหลังมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน)					
๕. ความสะดวกที่ได้รับจากการบริการแต่ละขั้นตอน					
๖. ระยะเวลาการให้บริการมีความเหมาะสมตรงต่อความต้องการของผู้รับบริการ					
ด้านสถานที่ และระยะเวลา					
๗. สถานที่จัดประชุม					
๘. ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์					
๙. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดประชุม					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ					
๑๐. การประสานงานให้ทราบอย่างทั่วถึง					
๑๑. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่					
๑๒. การให้คำแนะนำหรือตอบข้อซักถาม					
ด้านความรู้ ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติงาน					
๑๓. ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการประชุม					
๑๔. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานตามบทบาท อส.ศร. ได้					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ อส.ศธ.

ชื่อ..... สก.....

อส.ศธ. จังหวัด.....

การปฏิบัติงาน (ระบุรายละเอียด วัน เวลา สถานที่ วิธีการดำเนินงาน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สถานที่.....

TM ให้คำปรึกษา

.....

TM เสนอแนวทาง/รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน

.....

TM แจ้งข้อมูล

.....

TM ออกแบบ/จัดกิจกรรม/วิทยากรจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

.....

TM ประสานส่งต่อช่วยเหลือนักเรียน

.....

TM อื่น ๆ

.....

4. ภาพประกอบ 2 - 4 ภาพ

(.....)

ผู้รายงาน

แบบติดตามการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ อส.ศธ

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๒. วันที่.....เดือน.....ปี..... สถานที่ในการจัดประชุม.....

๓. ผู้เข้าร่วมโครงการ อส.ศธ. จำนวน คน

ชาย คน

หญิง คน

๔. ผลการสอบถามความพึงพอใจ

.....

.....

.....

.....

๕. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

๖. แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แบบติดตามการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๒. วันที่.....เดือน.....ปี..... สถานที่ในการจัดกิจกรรม.....

๓. ผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนเด็กที่อยู่ในวัยเรียน คน

ชาย คน

หญิง คน

ระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ ๑ คน

ประถมศึกษาปีที่ ๒ คน

ประถมศึกษาปีที่ ๓ คน

ประถมศึกษาปีที่ ๔ คน

ประถมศึกษาปีที่ ๕ คน

ประถมศึกษาปีที่ ๖ คน

สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน คน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คน

๔. ผลการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....

๕. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

๖. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการ อส.ศธ.

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๒. สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

๒.๑ กิจกรรมประชุมสร้างการรับรู้

วันที่จัดกิจกรรม

สถานที่จัดกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน คน

จำนวน อส.ศธ. คน

คณะทำงาน คน

ผลการประเมินความพึงพอใจ

งบประมาณที่ใช้.....บาท

๒.๒ กิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

วันที่จัดกิจกรรม

สถานที่จัดกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน คน

เด็กที่อยู่ในวัยเรียน จำนวน คน

อส.ศธ. จำนวน คน

คณะทำงาน จำนวน คน

อื่น ๆ จำนวน คน

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

งบประมาณที่ใช้.....บาท

๓. ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

๔. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

๕. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

๓.๒.๒ กิจกรรมพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียน

ที่	จังหวัด	วันที่จัดกิจกรรม	สถานที่	ผู้เข้าร่วม			ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด
				เด็กที่อยู่ในวัยเรียน (คน)	อส.ศธ. (คน)	คณะทำงาน (คน)	

๓.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

๓.๔ ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

๓.๕ ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การรับสมัครอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญกับสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีแนวโน้มจะกลายเป็นวิกฤตหนักของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย และเป็นการสร้างคุณค่า ความสุขให้กับผู้สูงวัย โดยส่งเสริมผู้สูงอายุกลุ่มที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ/ทักษะชีวิตเป็นครูสอนอาชีพ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำ และมีรายได้ รวมถึงสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเรียนให้มีความพร้อมทั้งกายใจสติปัญญา พร้อมรองรับการพัฒนาตามช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการอ่านออกเขียนได้ ช่วยเหลือด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา จึงประกาศการรับสมัครผู้สูงอายุที่สนใจและมีจิตอาสาเป็นอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ) ดังนี้

๑. คุณสมบัติของผู้สมัคร

- ๑.๑ เป็นผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
- ๑.๒ เป็นผู้ที่มีจิตใจ มีจิตอาสา เสียสละ และมีความพร้อมที่จะช่วยงานด้านการศึกษาคูสอนอาชีพ และพัฒนาทักษะวิชาชีพ/อาชีพเสริม ในพื้นที่จังหวัด
- ๑.๓ เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกษียณอายุราชการ/คณะกรรมการสถานศึกษามีประสบการณ์ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ๑.๔ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา (พสน.) หรือเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมด้านอาสาสมัครจากหน่วยงานอื่น เช่น กศน. อพม. อสม. อบพร. กอ.รมน. ฯลฯ

๒. การรับสมัคร

โครงการมีกำหนดการเปิดรับสมัคร ระหว่างวันที่ ๑๖ มกราคม - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยผู้สนใจสามารถสมัครได้ที่ เว็บไซต์ Volunteers.moe.go.th หรือ www.moe.go.th หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์” และสามารถขอรับใบสมัครได้ที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดในเวลาราชการ

๓. การคัดเลือกบุคคล

จำนวนผู้สมัครมีเท่ากับจำนวนที่กำหนด ให้ถือว่าผู้สมัครได้รับการคัดเลือกทุกคน สำหรับในกรณีมีผู้สมัครเกินกว่าจำนวนที่กำหนด ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุ/บุคคลที่สมัครและแสดงเจตนาเป็น อส.ศธ.(ช่วยงานด้านการศึกษา) ตามคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จัดทำข้อมูลของผู้สมัครทุกกลุ่มทุกรายที่สมัครเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ในระยะต่อไป

๔. กิจกรรมดำเนินงานโครงการ ดังนี้

๔.๑ กลุ่ม อส.ศธ (ช่วยงานด้านการศึกษา) ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด ๆ ละ ๕๐ คน จำนวนทั้งสิ้น ๓,๘๕๐ คน จะต้องได้รับการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ถึงบทบาทหน้าที่ของ อส.ศธ. และแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบในการทำงานก่อนลงพื้นที่ โดยส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการอ่านออกเขียนได้และให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยให้กับเด็กที่อยู่ในวัยเรียนในพื้นที่ชุมชน โดยมีสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน โดย อส.ศธ. กลุ่มนี้จะได้รับเกียรติบัตรและบัตรประจำตัว

๔.๒ เด็กที่อยู่ในวัยเรียนในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ๗๗ จังหวัด ๆ ละ ๖๐ คน จำนวนรวมทั้งสิ้น ๔,๖๒๐ คน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพและมีความสุข และลดปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียน (Learning Loss) จาก อส.ศธ. (ช่วยงานด้านการศึกษา) ด้วยกิจกรรมมุ่งเน้นการอ่านออกเขียนได้และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

๔.๓ กลุ่ม อส.ศธ. คลังภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จากสำนักงาน กศน. จำนวน ๗,๔๒๔ ตำบล ๆ ละ ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๓๗,๑๒๐ คน ส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ/ทักษะชีวิต ในการส่งเสริมการรู้หนังสือ สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้จากฝึกอาชีพทั้งหลักสูตรระยะสั้น และระยะยาว ให้กับเด็กในวัยเรียน และผู้สูงอายุในชุมชน

๔.๔ ส่งเสริมการมีงานทำและสร้างรายได้จากวิชาชีพชุมชน ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ใบสมัคร
อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

(รูปถ่าย)
หน้าตรง
ขนาด ๑ นิ้ว

๑. ประวัติส่วนตัว

(ยศ นาย นาง นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน (๑๓ หลัก)
วัน/เดือน/ปีเกิด วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุด.....
อายุ ☐ ต่ำกว่า ๖๐ ปี ☐ ๖๑-๖๕ ปี ☐ ๖๖-๗๐ ปี ☐ ๗๑-๗๕ ปี ☐ ๗๕ ปีขึ้นไป
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่.....ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... E-mail.....
ID Line FB
ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
ความสนใจ ☐ อส.ศธ.(ช่วยงานด้านการศึกษา) ☐ ครูสอนอาชีพ
☐ พัฒนาทักษะวิชาชีพ/อาชีพเสริม)
ความสามารถพิเศษ.....

๒. สถานะปัจจุบัน

- ☐ ครู เกษียณอายุราชการ วิชาที่สอน (โปรดระบุ).....
☐ บุคลากรทางการศึกษา เกษียณอายุราชการ ตำแหน่ง.....
☐ พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา (พสน.)
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง..... หน่วยงาน.....
☐ อาสาสมัครจากหน่วยงานอื่น (โปรดระบุ).....
อาชีพ..... ตำแหน่ง.....
ชื่อหน่วยงาน.....
☐ ผู้เกษียณ/ผู้มีความเชี่ยวชาญ (โปรดระบุตำแหน่งสุดท้ายก่อนเกษียณ).....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

๓. เอกสารที่ใช้ในการสมัคร

- ☐ สำเนาบัตรประชาชน ☐ สำเนาบัตรข้าราชการ/ข้าราชการบำนาญ (ถ้ามี)
☐ รูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (สำหรับติดบัตรประจำตัว และใบสมัคร)

ข้าพเจ้าประสงค์ขอสมัครเป็น อส.ศธ. ประจำจังหวัด

พร้อมทั้งขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นเป็นข้อมูลปัจจุบัน และเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เฉพาะเจ้าหน้าที่

ผู้รับสมัคร.....
วันที่.....

โลโก้ ศรจ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

.....

เป็นอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๖๖

ตามโครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศร.)

จัดโดย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ๒๕๖๖

(.....)

ศึกษาธิการจังหวัด.....

แบบบัตรประจำตัวอาสาสมัคร กระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

รูปถ่าย		เลขที่ xxxxxx/xxxx
๒.๕*๓.๕ ซม.	ชื่อ-สกุล.....	
เป็นอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ)		
ลายมือชื่อผู้ถือบัตร		ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ออกบัตร

บัตรประจำตัว	
อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)	
	
วันออกบัตร.....	บัตรหมดอายุ.....

หมายเหตุ

๑. บัตรประจำตัว อส.ศธ. ทำด้วยกระดาษแข็ง สีขาว โดยมีขนาดและลักษณะที่กำหนด
๒. ด้านหน้าบัตร ให้ประทับตราประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
๓. รูปแบบเลขประจำตัวของ อส.ศธ. (*****/****) โดย ๒ ตัวแรกเป็นรหัสจังหวัด และ ๔ ตัวหลังหมายเลขประจำตัว อส.ศธ./ปี พ.ศ.
๔. วันออกบัตร ๑ เมษายน ๒๕๖๖ บัตรหมดอายุ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

โลโก้ ศธจ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

.....

ได้เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการอาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ณ

จัดโดย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ๒๕๖๖

(.....)

ศึกษาธิการจังหวัด.....

ภาคผนวก ค
รายชื่อคณะผู้จัดทำคู่มือ

รายชื่อคณะผู้จัดทำคู่มือ

๑.	ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	ประธาน
๒.	ผู้อำนวยการกลุ่มขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ
ยุวกาชาดและกิจกรรมเยาวชน	รองประธาน
๓.	นายสุรพงษ์ พรหมศรี นักวิชาการปฏิบัติการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑	
๔.	นางสาวนนทลี อึ้งแก้ว นักวิชาการปฏิบัติการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๒	
๕.	นางสาวสมจิต เชื้อชาติ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๓	
๖.	นางมาลัยงาม แก้วสะอาด นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๔	
๗.	นายธวัชชัย เยาว์นุ่น นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๕	
๘.	นายชัยณรงค์ ป้องบ้านเรือ ศึกษาธิการภาค ๗
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๗	
๙.	นางสาวภัสวรินทร์ เณรบำรุง นักวิชาการปฏิบัติการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๘	
๑๐.	นางสาวสุพัฒนา บัวมา นักวิชาการปฏิบัติการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๙	
๑๑.	นายวุฒิชัย วงศ์ภูธร นักวิชาการชำนาญการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๐	
๑๒.	นางธรรมพร แซ่กสิการ รองศึกษาธิการภาค ๑๓ ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค ๑๑
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑	
๑๓.	นางสุธาสินี รัตนประพันธ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๒	
๑๔.	นางยุวดี กล่อมอญ นักวิชาการชำนาญการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๓	
๑๕.	ว่าที่ ร.ต.หญิง ภริดา น้อมระวี นักวิชาการชำนาญการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๔	
๑๖.	นางรัตนภรณ์ สุขสำราญ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๕	
๑๗.	นายกฤษณัยน์ แก้วคำอ้าย นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๖	
๑๘.	นางสาวพัชรนันท์ เกียรติบัณฑิต นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๗	

๑๙. นางพนิดา พงษ์ประเสริฐ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
สำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๘
๒๐. นางปิ่นทอง ใจสุทธี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย
๒๑. นางสาวสายสุนีย์ ศรีสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสีแยกบางเตย
๒๒. สิทธิ เกียรติศักดิ์ จันทร์ดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงเพ่าวิทยา
๒๓. นางอุทัยรัตน์ อนุสุเรนทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น
๒๔. นางปาลิกา ประเสริฐนิธิกุล ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี
๒๕. นางไข่มุก เดชาวาสันฐนนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ
๒๖. นางธัญญาภรณ์ สิงห์ไผ่แก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก
๒๗. นางสาวณัฐภักดิ์ ทาแจ้ง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี
๒๘. นายสุวัฒน์ หนูพริก พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น
๒๙. นายสัญญา ลิธรรมมา ผู้อำนวยการ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสังคม
๓๐. นายวาทิน พุดเขียว รองผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำสวยวิทยา
๓๑. พลตำรวจสุรียัน จันเกิน รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยานุกูลนารี
๓๒. นายสมิตพงษ์ ใหม่น้อย รองผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรพิทยาคม
๓๓. นายวิเชียร สมบูรณ์ทวง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำบง
๓๔. นางประภัทศร เหลืองประเสริฐ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
๓๕. นายสมศักดิ์ เลิศปรีชาสกุล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๓๖. นายเดชา บุญมาสุข นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๓๗. พันเอก สถาพร กิรติเมฆิต หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคลและสนับสนุน
กอ.รมน. จังหวัดนนทบุรี
๓๘. นายสุกสิทธิ์ ภูภักดี นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
รักษาราชการในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

๓๙. นายวิศณุพงศ์ ถ้ำทอง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.
๔๐. นายอภิชาติ แก้วศรีปราชญ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.
๔๑. นายฤกษ์ จิตตะนา ครู คศ.๑ โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย
๔๒. นายธันท์ชัย ฉัตรทอง ครู คศ.๑ โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย
๔๓. นายวีรวัฒน์ ปิงพะยอม เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ
สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
๔๔. นายอภิชา นกยูงทอง เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ
สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
๔๕. นางเนาวรัตน์ ชูสกุล ข้าราชการบำนาญ
๔๖. นางเครือวัลย์ พนมหิรัญ ข้าราชการบำนาญ
๔๗. สิบตรี มนุ โกมลชนะนันท์ นักธุรกิจส่วนตัว
๔๘. นางสาวอุษณีย์ กิตติธนะบุรณ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๔๙. นางสาวอโนชา แยมแจ่ม นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๕๐๑. นางสาวสร้อยญา เรืองสมบุรณ์ นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๕๑. นางสาวสุนิดา พูลแสง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๕๒. นางสาวกิตติยา หล่อตจะกุล เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
๕๓. นายพลรัช วงษ์เกษรสนิท นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน เลขานุการ
๕๔. นางสาวณัฏฐมนกาญจน์ โมธินา เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ผู้ช่วยเลขานุการ
๕๕. นางสาวรัตนา สิงโต เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้อมูลสารสนเทศ
สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ผู้ช่วยเลขานุการ